

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

بخش علم اطلاعات و دانش شناسی

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته

علم اطلاعات و دانش شناسی

مقایسه تطبیقی استناد و دگرسنگه نشریات برتر پزشکی

مؤلف:

ساره دیاری

استاد راهنما:

دکتر مؤده سلاجقه

استاد مشاور:

دکتر محمد باقر نگهبان

بهمن ماه ۱۳۹۳

تقدیم به :

همسر عزیزم و آرامش جانم

تشکر و قدر دانی:

سپاس و ستایش به درگاه ایزد منان که توفیق کسب دانش را به من ارزانی داشت و با سپاس از پدر و مادر و همسر و فرزند عزیزم که در فراز و نشیبهای زندگی همواره همراهم بودند.

بر خود لازم می دانم از زحمات عزیزانی که در نگارش این مجموعه یاریم کرده اند تشکر نمایم:

استاد راهنما سرکارخانم دکتر سلاجقه ، برای تمام راهنمایی های ارزنده شان که در تمام مراحل تحقیق مرا همراهی نمودند.

استاد مشاور جناب آقای دکتر نگهبان ، که با مشاوره دلسوزانه خود در روند تحقیق رهگشایم بودند.

چکیده:

رشد علمی به دلیل حجم عظیم اطلاعات نیازمند ارزیابی‌های سریع و دقیق می‌باشد که از آن به‌عنوان علم‌سنجی یاد می‌شود. از علم‌سنجی برای ارزیابی نشریات، نویسندگان، موسسات و کشورها استفاده می‌شود. این پژوهش باهدف بررسی رابطه بین استنادها و دگر سنجه‌های (میزان اشاره در توئیت، فیس‌بوک، گوگل پلاس، F1000، وبلاگ‌ها، ردیت، اخبار و ...) نشریات علوم پزشکی و بررسی اینکه دگر سنجه‌ها در ارزیابی ارزش مقالات علمی می‌توانند معتبر باشند انجام شد. در ادامه به بررسی رابطه بین دیگر شاخص‌های استنادی همچون SJR، SNIP، ایجن فاکتور، IF با دگر سنجه‌ها و رابطه این شاخص‌ها باهم پرداخته شد. بدین منظور جهت بررسی فرضیات پژوهش ارائه‌شده، تعداد ۱۱۱ نشریه علوم پزشکی به روش تصادفی که بالاترین SJR را داشتند از پایگاه اسکوپوس انتخاب شد، داده‌های دگر سنجی آن‌ها از سایت Altmetric.com و داده‌های مربوط به شاخص‌های استنادی SJR، SNIP از پایگاه سایماگو و IF از پایگاه Scijournal، ایجن فاکتور را از پایگاه ایجن فاکتور جمع آوری شد، سپس با نرم‌افزار SPSS همبستگی رابطه هر فرضیه سنجیده و با استفاده از روش معادلات ساختاری از طریق نرم‌افزار AMOS مورد آزمون قرار گرفت. در ابتدا رابطه بین استنادها و دگر سنجه‌ها به‌صورت تفکیک‌شده ارزیابی شد، تعداد استنادهای نشریات نمونه با میزان دگر سنجه‌های F1000، Mention، Facebook، News دارای ضریب مسیر مثبت و نشان‌دهنده ارتباط بین آن‌هاست، در بررسی فرضیه‌های بعدی نتایج حاکی از وجود همبستگی بین شاخص‌های استنادی به‌جز IF با میانگین نمرات دگر سنجه‌ها بود و روش معادلات ساختاری نیز تأیید کننده آزمون همبستگی پیرسون بود. این پژوهش نشان داد که بسیاری از دگر سنجه‌ها می‌توانند به‌عنوان مکملی برای استنادها و شاخص‌های استنادی در زمینه‌هایی که در استنادها نادیده گرفته شده اند به خوبی کمک کننده باشند.

• واژگان کلیدی:

دگر سنجه‌ها، علم‌سنجی، استناددهی، سایماگو، ایجن فاکتور، ضریب تاثیر، رتبه‌بندی نشریات سایماگو، نمره نرمال شده ضریب تاثیر منبع برای مقاله

فهرست مطالب

۲	۱. طرح پژوهش
۲	۱-۱. مقدمه
۳	۲-۱. بیان مسأله
۶	۳-۱. ضرورت انجام تحقیق
۶	۴-۱. استفادکنندگان از نتایج تحقیق
۶	۵-۱. هدف‌های تحقیق
۶	۱-۵-۱. هدف کلی
۶	۲-۵-۱. اهداف فرعی:
۷	۶-۱. فرضیه‌های پژوهش
۸	۷-۱. تعریف مفاهیم مطرح شده در سؤاها یا فرضیه‌های تحقیق
۸	۱-۷-۱. تعاریف مفهومی
۸	۲-۷-۱. تعاریف عملیاتی
۸	۱-۱. کلید واژگان طرح تحقیق
۱۰	۲- مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق
۱۰	مقدمه:
۱۰	۱-۲. مبانی نظری
۱۰	۱-۱-۲. سنجه‌های استنادی
۱۶	۲-۱-۲. دگر سنجه‌ها
۱۹	۳-۱-۲. معایب دگر سنجه‌ها
۲۰	۴-۱-۲. راه حل
۲۱	۵-۱-۲. دسته بندی دگر سنجه‌ها
۲۲	۶-۱-۲. ابزارهای رسانه اجتماعی
۳۱	۷-۱-۲. الگوهای جمع آوری دگر سنجه‌ها
۳۱	ناشران فراهم کننده دگر سنجه‌ها
۳۱	سنجه‌های سطح مقاله (ALM) plos
۳۵	۸-۱-۲. نمره آلت‌متریکس
۳۸	۲-۲. پیشینه نظری و تجربی
۴۲	۳-۲. مدل مفهومی

۴۴	۳. روش اجرای تحقیق
۴۴	مقدمه
۴۴	۱-۳ روش اجرای تحقیق
۴۴	۲-۳ جامعه آماری
۴۴	۳-۳ روش نمونه گیری
۴۴	۴-۳ شیوه جمع آوری داده ها
۴۵	۵-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۴۷	۴. تجزیه و تحلیل پژوهش
۴۷	مقدمه
۴۸	۱-۴ آمار توصیفی
۵۰	۲-۴ تحلیل فرضیه های پژوهش
۵۰	۱-۲-۴ فرضیه اول پژوهش
۵۴	۲-۲-۴ فرضیه دوم پژوهش
۵۴	۳-۲-۴ فرضیه سوم پژوهش
۵۵	۴-۲-۴ فرضیه چهارم پژوهش
۵۵	۵-۲-۴ فرضیه پنجم پژوهش
۵۷	۶-۲-۴ فرضیه ششم
۵۹	۷-۲-۴ فرضیه هفتم
۶۱	۵. نتیجه گیری و پیشنهادات
۶۲	مقدمه
۶۲	۱-۵ تجزیه و تحلیل نتایج
۶۲	۱-۱-۵ آمارهای توصیفی
۶۳	۲-۱-۵ بررسی فرضیه های پژوهش
۶۷	۳-۵ نتیجه گیری:
۶۸	۴-۵ پیشنهادات پژوهش:
۶۸	۵-۵ محدودیتهای پژوهش:
۶۹	فهرست منابع

فهرست جداول، شکل‌ها و نمودارها

- جدول ۲-۱. طبقه بندی انواع روش‌های گردآوری داده‌های دگرسنجی ۲۲
- جدول ۲-۲. نحوه امتیازدهی به دگرسنجه‌ها ۳۵
- جدول ۲-۳. منابع گردآوری سرویس Altmetric ۳۶
- نمودار ۴-۱. میانگین داده‌های دگرسنجی ۴۸
- نمودار ۴-۲. درصد میانگین داده‌های دگرسنجی ۴۹
- جدول ۴-۳. همبستگی بین استنادها و دگرسنجه‌ها ۵۰
- شکل ۴-۱. الگوی نهایی رابطه بین استنادها و دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی ۵۱
- جدول ۴-۴. شاخص‌های برازندگی برای الگوی نهایی رابطه بین استنادها و دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی ۵۱
- جدول ۴-۵. برآورد معناداری در مدل معادلات ساختاری رابطه بین استنادها و دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی ۵۳
- جدول ۴-۶. همبستگی بین SNIP و دگرسنجه‌ها ۵۴
- جدول ۴-۷. همبستگی بین SJR و میانگین نمرات دگرسنجه‌ها ۵۵
- جدول ۴-۸. همبستگی بین IF و میانگین نمرات دگرسنجه‌ها ۵۵
- جدول ۴-۹. همبستگی بین ایجن فاکتور و میانگین نمرات دگرسنجه‌ها ۵۶
- شکل ۴-۲. ارزیابی برازش کلی الگوی نهایی رابطه بین SJR، SNIP، IF، ایجن فاکتور و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی ۵۶
- جدول ۴-۱۰. برآورد معناداری در مدل معادلات ساختاری رابطه بین SJR، SNIP، IF و ایجن فاکتور و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی ۵۷
- جدول ۴-۱۱. همبستگی بین ایجن فاکتور و شاخص‌های سایماگو (SJR, SNIP) ۵۷
- شکل ۴-۳. الگوی نهایی رابطه شاخص ایجن فاکتور با شاخص‌های سایماگو (SJR, SNIP) ۵۸
- جدول ۴-۱۲. برآورد معناداری در مدل معادلات ساختاری رابطه بین SJR، SNIP و ایجن فاکتور نشریات علوم پزشکی ۵۹
- جدول ۴-۱۳. همبستگی بین IF و شاخص‌های سایماگو (SJR, SNIP) ۵۹
- شکل ۴-۴. الگوی نهایی رابطه شاخص IF با شاخص‌های سایماگو (SJR, SNIP) ۶۰

جدول ۴-۱۴. برآورد معناداری در مدل معادلات ساختاری رابطه بین SJR,SNIP و IF

نشریات علوم پزشکی ۶۰

فصل اول

طرح پژوهش

۱. طرح پژوهش

۱-۱. مقدمه

افزایش روزافزون تولید مدارک علمی و گسترش دانش در حوزه های تخصصی منجر به اهمیت بیشتر سنجش ها و فیلترهای علم شده است. استفاده از آمار در کتابخانه ها همواره از ابتدا رواج داشته و کتاب‌سنجی از مهمترین رویکردهای کمی و از حوزه های پژوهشی در کتابداری و علم اطلاعات است. کتاب‌سنجی "اندازه گیری ویژگی های مدرک و فرایندهای مرتبط با مدرک" است، که شامل تحلیل فراوانی مدرک، تحلیل استنادی، تحلیل گروه کلمه و شمارش ساده مدرک مانند محاسبه تعداد آثار منتشر شده یک نویسنده، گروه‌های پژوهشی یا تعداد انتشارات یک کشور است (بورگمن^۱ و فرنر^۲، ۲۰۰۳، نقل در: علیجانی، ۱۳۸۷). به دلیل ضرورت و الویت بندی فعالیتهای علمی و پژوهشی پس از جنگ جهانی دوم، علم‌سنجی توانست موقعیت خود را تثبیت کند. علم‌سنجی "مطالعه کلیه جنبه های کمی علوم، ارتباطات مرتبط با علم، سیاست های علمی تعریف کرده اند" (ویلسون^۳، ۱۹۹۹، نقل در: علیجانی، ۱۳۸۷). که بر طبق دایره المعارف بین المللی علوم اطلاع رسانی و کتابداری، علم‌سنجی و کتاب‌سنجی هم پوشانی دارند (علیجانی، ۱۳۸۷). اصطلاح اطلاع‌سنجی از اصطلاح کتاب‌سنجی و علم‌سنجی سابقه کمتری دارد، اطلاع‌سنجی "زمینه ای برای پوشش دادن آن قسمت از علم اطلاع‌رسانی است که با اندازه گیری پدیده اطلاعات و کاربرد روش های ریاضی در رابطه با مشکلات رشته کاربرد دارد" (هود^۴ و ویلسون، ۲۰۰۱، نقل در: علیجانی، ۱۳۸۷). اطلاع‌سنجی ابعادی وسیع تر از کتاب‌سنجی را در بر می گیرد، اطلاع‌سنجی به دنبال مطالعه سایر انواع مواد و منابع اطلاعاتی از قبیل وب سایت ها، پیوند های اینترنتی، صوت، آثار هنری و از این قبیل است (علیجانی، ۱۳۸۷). با گسترش وب و کارکردهای جدید آن در علوم، اصول و شیوه هایی که در حوزه کتاب‌سنجی به کار برده می‌شد در حوزه وب‌سنجی، با استفاده از ابزارهای وبی مورد استفاده قرار گرفت. وب‌سنجی "مطالعه جنبه های کمی پدیده های مرتبط با وب در نظر گرفته است"، یعنی شیوه هایی که به صورت اساسی برای تحلیل های کتاب-سنجی الگوهای استنادی که در مقالات مجلات به کار رفته اند، می توانند در رابطه با وب و با استفاده از موتورهای جستجوی تجاری که داده های خام را فراهم می کنند به کار گرفته شوند (تلوال^۵، واگان^۱ و بجنورن^۲، ۲۰۰۴، نقل در: علیجانی، کرمی، ۱۳۸۷). اتکای علم‌سنجی تنها به

¹ Borgman

² Furner

³ Wilson

⁴ Hood

⁵ Thelwall

شاخص‌های مبتنی بر تعداد استنادهای دریافتی باعث بروز برخی مشکلات همچون زمان بر بودن جمع‌آوری استنادها، معضل خود استنادی، نگاه تک بعدی در سنجش مقالات و... گردید. از این رو متخصصین علم اطلاعات بر آن شدند تا با خلق سنجه‌های جدید برای حل این مشکلات، راه کارهای مناسبی یابند. دگرسنجه‌ها معادل واژه لاتین Altmetrics است که از ترکیب دو واژه Alternative + metrics ایجاد گردیده است و منظور از آن سنجش از طریق سنجه‌های جایگزین و غیر متداول می‌باشد (گالیگان^۳، دیز، ۲۰۱۳). در حالیکه تاثیر استنادهای مقالات برای چندین دهه مورد بررسی قرار گرفته، جنبش دگرسنجه‌ها در چند سال گذشته انقلابی ایجاد کرده است، این اصطلاح ابتدا توسط جیسون پریم^۴ دانشجوی دکتری دانشکده اطلاعات و علوم کتابداری در دانشگاه کارولینای شمالی در چپل هیل ابداع شد. در تعریف دگرسنجه‌ها آمده: "ایجاد و مطالعه سنجه‌های جدید بر اساس وب اجتماعی، برای تحلیل اطلاعات". دگرسنجی بر روی وب سایتهای اجتماعی و بیشتر بر روی خروجی پژوهش‌ها متمرکز است. با توجه به افزایش استفاده‌های علمی از ابزارهای اجتماعی مثل توئیتر، فیس‌بوک، بلاگهای علمی، مندلی، سایت یولایک و... نیاز به پیگیری تاثیر علمی در وب اجتماعی با ایجاد فیلتر و سنجه‌های جدید وجود دارد (کیو^۵، ۲۰۱۲). به نظر می‌رسد که هدف دگرسنجه‌ها این است که تاثیر پژوهش را در سطح کاربرد مقاله بسنجد تا در سطح مجله و همین‌طور به دنبال تحلیل داده‌هایی است که نسبت به سنجه‌های سنتی دیگر با سرعت بیشتری و در سطح وسیعتری تولید شوند. در آینده دگرسنجه‌ها برای کمک به شناسایی تاثیر وسیع تر پژوهش‌ها و سرعت بخشیدن به شناسایی پژوهش‌هایی با ضریب تاثیر بالا مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۱-۲. بیان مسأله

هیچ کس نمی‌تواند همه مقالات را بخواند پس ناگزیر از انتخاب است. استفاده از سنجه‌های قدیمی دیگر جوابگوی نیاز پژوهشگران در میان انبوه اطلاعات نیست و به دلیل رشد ابزارهای علمی آنلاین و اهمیت آنها در انتشار تولیدات علمی و ارتباطات محققان با هم، ناچار به ارائه سنجه‌های جدیدی هستیم، که برای انتخاب منابع مناسب و معتبر از میان سایر مقالات کمک کند. دگرسنجه‌ها، سنجه‌هایی را به عنوان مکمل برای ضریب تاثیر^۶ و استنادهای شخصی مقالات (مثل

¹ Vaughan

² Bjornborn

³ Galligan

⁴ Jason Priem

⁵ Cave

⁶ Impact factor

شاخص h) پیشنهاد می‌کند. دگرسنجه‌ها شاخص تاثیر را به سرعت و به صورت گسترده در محیط رو به رشد ارائه می‌کند. تعدادی از ابزارهایی آن عبارتند از:

Impact story , Reader meter, PLOS Impact explorer , Science card , Plum analytics, Citedin , Altmetrics.com , F1000 recommendation Google scholar citation , Google scholar metrics , Paper critic ,Mendely

در میان ابزارهای فوق در این پژوهش از Altmetrics.com برای گرفتن داده های آلت‌متریکس استفاده شد و برای دریافت شاخص‌های دیگر مانند SJR و SNIP و Eigenfactor و IF و تعداد استنادها از پایگاه‌های زیر استفاده شد.

اسکوپوس^۱ یکی از نمایه های استنادی معتبر و شناخته شده، که از محصولات الزویر می باشد و در تمام حیطه های علوم است. علاوه بر چکیده، فهرست منابع هر مقاله و امکان محاسبه تعداد استنادات به هر مقاله را فراهم می‌کند. با استفاده از این پایگاه علاوه بر شناسایی، جستجو و دسترسی به مقالات معتبر مهمترین نشریات و ناشران معتبر می توان فعال ترین نویسندگان، سازمان-ها و مراکز تحقیقاتی، نشریات هسته در هر حوزه موضوعی را تعیین و رتبه بندی کرد. در این پژوهش از اسکوپوس برای دریافت تعداد استنادها استفاده می شود.

سایماگو^۲ شرکتی فناوری محور در زمینه تحلیل و ارزیابی اطلاعات علمی است، که در ۲۰۰۸ میلادی تاسیس شد. این شرکت دارای یک گروه تحقیقاتی از چندین دانشگاه و موسسه پژوهشی است که با استفاده از فنون بصری سازی^۳ به تحلیل، ارائه و بازیابی اطلاعات اقدام می-کنند. سایماگو از داده های اسکوپوس برای فراهم کردن دو شاخص SJR و SNIP برای رتبه بندی نشریات استفاده می‌کند.

ایجن فاکتور^۴ که در ۲۰۰۷ توسط جوین وست^۵ و همکارش از دانشگاه واشنگتن برای رتبه بندی مجلات بر اساس شبکه گسترده ای از استنادها ایجاد شد. این شاخص سعی می‌کند بر مشکلات ضریب تاثیر JCR غلبه کند.

¹ Scopus

² Scimago

³ Visualization Techniques

⁴ Eigenfactor

⁵ Jevin West

ضریب تاثیر^۱ بوسیله گارفیلد^۲ ایجاد شد که برای ارزیابی ارزش علمی یک نشریه استفاده می شود . دو شاخص ایجن فاکتور و ضریب تاثیر را ISI می دهد.

متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش عبارتند از دگرسنجه‌ها که با بررسی میزان بحث^۳ در (وبلاگ‌های علمی، روزنامه‌ها و سایت‌های خبری، کامنت‌ها، فیس‌بوک^۴، توئیتر^۵، گوگل پلاس^۶، لینکداین^۷ و...)، ذخیره^۸ مانند بوک‌مارک^۹ کردن: جمع آوری لینک‌های انتخابی کاربر با عنوان انتخابی کاربر در مرورگر مورد استفاده کاربر، یا در بعضی مرورگرها، در حساب کاربری متصل به مرورگر است، مانند مندلی^{۱۰}، سایت یو لایک^{۱۱}، دلشز^{۱۲} و...)، بازدید شده^{۱۳} (بازدید صفحه HTML، دانلود PDF، دانلود XML و...)، استناددهی (که از اسکوپوس، وب آف ساینس^{۱۴}، کراس رف^{۱۵}، گوگل اسکولار^{۱۶} و...) گرفته می شود.

و متغیرهایی که با دگرسنجه‌ها مقایسه می شوند عبارتند از: تعداد استنادها، ضریب تاثیر، ایجن فاکتور، SNIP، SJR. امروزه وب بستری برای نشر علم در آمده و استنادها به تنهایی قادر به سنجش اعتبار تولیدات علمی در شکلهای آنلاین و به روز نیستند، پژوهشگران نیاز دارند به سرعت به شناسایی معتبرترین مقالات و منابع (که عناصر اصلی هر جریان علمی می باشند) بپردازند و با استفاده از آن در برنامه ریزی‌ها و سیاستگذاری‌های بعدی در امر پژوهش استفاده کنند. به دلیل نامشخص بودن هم سویی دگرسنجه‌ها و سنجه‌های استنادی، پژوهش حاضر در تلاش است تا با مقایسه تطبیقی تعداد استنادها و ایجن فاکتور، ضریب تاثیر، SJR، SNIP با دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی، بررسی کند که آیا بین تعداد استنادها، ایجن فاکتور، ضریب تاثیر، SJR، SNIP با تعداد دگرسنجه‌های آن نشریات همبستگی هست و اینکه دگرسنجه‌ها می توانند تعیین-

¹ Impact Factor

² Garfield

³ Discussed

⁴ Facebook

⁵ Twitter

⁶ Google plus

⁷ LinkedIn

⁸ Saved

⁹ Bookmarks

¹⁰ Mendeley

¹¹ CiteuLike

¹² Delicious

¹³ Viewed

¹⁴ Web of Science

¹⁵ CrossRef

¹⁶ Google Scholar

کننده اعتبار یک نشریه باشند؟ تا در نهایت بتوان راه کارهای موثری برای سنجش معتبر و سریع تولیدات علمی یافت.

۳-۱. ضرورت انجام تحقیق

وب اجتماعی با تاثیرگذاری در ارتباطات افراد جوامع مختلف باعث ایجاد ارتباطات جدید پژوهشی بین محققان شده است و سنجش تاثیر گذاری این ارتباطات جدید به وسیله سنجه‌های سنتی استنادی امکان پذیر نیست (محمدی و سلاجقه، ۱۳۹۲). سنجه های سنتی استنادی به دلیل زمان بر بودن و اینکه قادر به نشان دادن سایر جنبه های تاثیرمانند میزان دانلود، کاربرد، ذکر در روزنامه های و وب سایت های اجتماعی و... نیستند، ایجاد سنجه‌های جدید به عنوان مکمل در کنار آنها لازم به نظر می رسد. انجام پژوهش حاضر در این زمینه به این دلیل حائز اهمیت است که زمینه موضوعی جدیدی در علم سنجی است، علاوه بر آن دگرسنجی که شیوه ای نوین برای سنجش تولیدات علمی می باشد، استفاده کرده و آنها را از ابعاد دیگری مانند: میزان بحث آن ها در رویدادهای وبی، میزان ذخیره کردن در نسخه گیری ها، میزان بازدید در شبکه های اجتماعی سنجش می کند، ضرورت دارد که این سنجه های جدید با رویکرد مطالعات همبستگی اعتبار سنجی شوند. موضوع این پژوهش بسیار جدید و در ایران کار نشده است و دانشگاه های علوم پزشکی از نتایج آن برای رتبه بندی نشریات و مقالات علمی می توانند استفاده کنند، که نشان دهنده جنبه کاربردی بودن آن است.

۴-۱. استفاده کنندگان از نتایج تحقیق

دانشگاه ها و موسسات آموزش و پژوهشی پزشکی که برای رتبه بندی مقالات و نشریات تاکنون تنها از میزان استناد منابع استفاده می کردند و افرادی که علاقمند به پژوهش های علم سنجی و وب سنجی باشند.

۵-۱. هدف های تحقیق

۱-۵-۱. هدف کلی:

بررسی رابطه بین سنجه های استنادی و دگرسنجه های نشریات پزشکی است.

۱-۵-۲. اهداف فرعی:

۱. بررسی رابطه بین استنادها و دگرسنجه‌های (میزان اشاره در توثیت، فیس‌بوک، گوگل پلاس، F1000، وبلاگ‌ها، ردیت، اخبار و ...) نشریات علوم پزشکی.
۲. بررسی رابطه بین شاخص SNIP و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی.
۳. بررسی رابطه بین SJR و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی.
۴. بررسی رابطه بین IF و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی.
۵. بررسی رابطه بین شاخص ایجن فاکتور و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی.
۶. بررسی رابطه بین شاخص ایجن فاکتور با شاخص‌های سایماگو (SNIP، SJR) نشریات علوم پزشکی.
۷. بررسی رابطه بین شاخص IF و شاخص‌های سایماگو (SNIP، SJR) نشریات علوم پزشکی.

۶-۱. فرضیه‌های پژوهش

۱. بین استنادها و دگرسنجه‌های (میزان اشاره در توثیت، فیس‌بوک، گوگل پلاس، F1000، وبلاگ‌ها، ردیت، اخبار و ...) نشریات علوم پزشکی همبستگی وجود دارد.
۲. بین شاخص SNIP و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی همبستگی وجود دارد.
۳. بین SJR و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی همبستگی وجود دارد.
۴. بین IF و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی همبستگی وجود دارد.
۵. بین شاخص ایجن فاکتور و میانگین نمرات دگرسنجه‌های نشریات علوم پزشکی همبستگی وجود دارد.
۶. بین شاخص ایجن فاکتور و شاخص‌های سایماگو (SNIP، SJR) همبستگی وجود دارد.
۷. بین شاخص IF و شاخص‌های سایماگو (SNIP، SJR) همبستگی وجود دارد.

۷-۱. تعریف مفاهیم مطرح شده در سؤال‌ها یا فرضیه‌های تحقیق

۱-۷-۱. تعاریف مفهومی

Altmetrics: ایجاد و مطالعه سنجه‌های جدید (رویدادهای وبی، شبکه‌های اجتماعی، کاربردها، نسخه‌گیریها) بر اساس وب اجتماعی، برای تحلیل اطلاعات.

۱-۷-۲. تعاریف عملیاتی

۱. در این پژوهش Altmetrics به بررسی و سنجش میزان حضور و اشاره مقالات نشریات در رویدادهای وبی، شبکه های اجتماعی، کاربردها و نسخه گیری ها می پردازد.
۲. تولیدات علمی: منظور نشریات رشته علوم پزشکی است.

۱-۸. کلید واژگان طرح تحقیق

- Altmetrics دگرسنجه ها
- Scientometrics علم سنجی
- Citation استناد
- Scimago سایماگو
- Eigenfactor ایجن فاکتور
- Impact factor ضریب تاثیر
- SJR رتبه بندی نشریات سایماگو
- SNIP نمره نرمال شده ضریب تاثیر منبع برای مقاله

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق

۲. مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیق

مقدمه:

این فصل شامل مبانی نظری و کلیه مطالب مرتبط با عنوان پژوهش حاضر است که بیان آنها به درک عمیق این مطالعه کمک می‌نماید. تاریخچه مختصری از کتاب‌سنجی، علم‌سنجی، اطلاع‌سنجی، وب‌سنجی، دگرسنجه‌ها و... مواردی هستند که در این قسمت به آنها پرداخته می‌شود.

۱-۲. مبانی نظری

۱-۱-۲. سنجه‌های استنادی

در طول تاریخ مکتوب بشر استفاده از آثار دیگران مشاهده شده است، در گذشته به دلیل محدود بودن حوزه‌های علم، منابع اطلاعاتی و قالب آنها، هر محقق جامعی از علوم دوران خود بود اما امروزه افزایش روزافزون حجم اطلاعات به گونه‌ای است که از آن به‌عنوان انفجار اطلاعات یاد می‌کنند و تشخیص اطلاعات مفید و مؤثر در فرایند علم از چالش‌های اساسی پیش روی جوامع علمی بین‌المللی است.

آمار و ارقام همواره در کتابخانه‌ها کاربرد و رواج داشته است و کتابداران در برنامه‌های کاری خود با کتاب‌های خریداری‌شده، سفارش شده، به امانت رفته، و جین شده و عناوین نشریات ادواری و تعداد مراجعین کتابخانه و غیره سروکار داشته‌اند (عصاره، ۱۳۸۸). کلیه سنجش‌هایی که با نام کتاب‌سنجی، اطلاع‌سنجی، علم‌سنجی، وب‌سنجی و رایاسنجی می‌شناسیم مباحث نسبتاً نوینی را عنوان کرده‌اند که بعضاً بر تحلیل متنی و عمدتاً بر تحلیل استنادی استوارند و در نگرش بینامتنی به نقطه واحدی می‌انجامند، یعنی پاره‌های معرّق متن را با هر هدفی که تقطیع کنیم به عناصری دست می‌یابیم که مبنایی فرامتنی دارند و هر متن برآیند یافته‌های پیشین برون‌متنی است.

جزء اول هر یک از ترکیبات که طی دوره نسبتاً کوتاهی پدیدآمده نگاهی ساختاری دارد، یعنی «عین» هر یک به سبب تفاوت در نام‌گذاری آنها شده و این «عین» همان «کتاب»، «اطلاع»، «علم»، «وب» و «محیط مجازی» است. متن در همه این‌ها تفاوت میان اثر و متن است. اثر را می‌توان در دست گرفت، در قفسه گذاشت، معامله کرد و...؛ اما متن پدیده‌ای درهم‌تنیده از اجزای پیشین است که به دلیل چگونگی چینش خاصی از متون دیگر متمایز می‌شود و در قالب خاصی می‌نشیند و اثری را می‌نمایاند. (عصاره، ۱۳۸۸)